

Съ слаба и постепенно намаляваща се раждаемостъ изобщо се отличават всички, тъй да се каже, градски професии: държавна сила, администрация, учителски професии, медицински професии и пр. Единственото изключение прави правосъдието, въ което раждаемостъта се е увеличила отъ периодъ на периодъ за изброенитѣ три периоди. Отъ 42·2 раждания на 1,000 активни мъже срѣдногодишно презъ периода 1904—07 г. съответния промиль се покачва на 93·8 за периода 1919—22 г. Това покачване се дължи на привличането на млади сѣдии и стажанти и подмладяването изобщо на персонала въ тоя рессоръ. Старитѣ — практиканти сѣдии и адвокати постепенно се замѣниха съ нови, на които броя бързо нарастна. Това личи и отъ броя на ражданията. Отъ 194 такива срѣдногодишно за периода 1904—07 г. тоя брой нараства на 613, ще рече, повече отъ три пѣти срѣдногодишно, за последния периодъ. Така комплектуванъ и подмладенъ сѣдийския и юрисконсулския персоналъ, за въ бждаще ще трѣбва да се очаква, че и у него раждаемостъта ще последва съответната такава въ другитѣ градски професии.

Общото заключение, прочее, което следва да се извлѣче отъ анализа на раждаемостъта по професии е, че при земедѣлието и селското стопанство, както и при общитѣ работници, тя е по-висока отъ срѣдната. При това, расте само при служащитѣ и общитѣ работници, а намалява при земедѣлието. Едновременно съ това, въ всички други професии, които макаръ и не напълно точно могат да се нарекатъ градски професии, раждаемостъта е значително по-низка отъ срѣдната такава за Царството, като съ малки изключения, систематически и непрекъснато се намалява.

Непосрѣдствената последица отъ това общеважаще, или, тъй да се каже, абстрактно типично положение е, че градоветѣ, гаритѣ и отдѣлнитѣ индустриални селски селища, по силата на факта, че населението изобщо расте, а земята си остава една и сѣща, се явяватъ като атракционни центрове, дето населението се стича, за да се, единъ видъ, стопява и загубва, благодарение постепенно намаляващата се тамъ раждаемостъ.

Интересно е да се отбележи още, че отъ изследването на раждаемостъта въ връзка съ професията, може да се доде, макаръ и не съвсемъ направо и открито, до заключението, че по-състоятелнитѣ слоеве и срѣди се отличаватъ съ по-малка раждаемостъ. Така, служащитѣ и работницитѣ съ неточно опредѣлени професии, които сж най-бедни, иматъ пропорционално най-много деца, а следователно, и най-голяма раждаемостъ. Ако се приеме тая последната за 100, следващитѣ относителни числа даватъ ясна представа за току-що казаното, ще рече за раждаемостъта

на другитѣ професии, сравнена съ съответната такава на общитѣ работници.

Наименование на професииѣ	Периоди		
	1919—1922 г.	1909—1912 г.	1904—1907 г.
Служащи и работници съ неточ. опредѣлени професии	100	100	100
Земедѣлие и сел. стопанство	36	82	85
Държавна сила	7	19	22
Администрация	22	64	98
Духовенство	14	39	37
Правосъдие	23	46	22
Медицински професии	22	60	54
Учителски професии	23	58	73

Като се приематъ числата за периода 1919—22 г. за не напълно правдоподобни, като такива, които се отнасятъ за години непосредствено следъ войнитѣ, когато действието на случайнитѣ причини е било несъразмѣрно по-големо, лесно ще се забележи, че раждаемостъта въ по-доходнитѣ професии е сравнително много по-слаба. Срѣдногодишно презъ периода 1909—12 г. въ учителскитѣ професии, напр., тя е представлявала 58 % отъ съответната такава при общитѣ работници. Още по-малка е била въ духовенството — 39 %, въ правосъдието — 46 %, а най-малка въ държавната сила — само 19 %.

Отъ приведенитѣ въ последната таблица относителни числа се вижда още, че въ повече професии раждаемостъта отъ периодъ на периодъ се намалява, въ сравнение съ съответната такава на най-долния социаленъ слой — общитѣ работници. При раждаемостъ на тия подирнитѣ, равна на 100, за тритѣ изброени периоди съответнитѣ относителни числа при земедѣлието и селското стопанство слизатъ отъ 85 %, за първия периодъ, на 82 % — за втория и на 36 % — за третия. При държавната сила процентитѣ сж респективно: 22, 19, 7, и т. н.

Действителното намаление на раждаемостъта въ различнитѣ професии, обаче, се дава отъ промилитѣ, отбелязани въ табличката на стр. 22.

Зависимостъта между раждаемостъта и професията се констатира и отъ съответнитѣ данни въ чужбина. Така, напр., споредъ Dunlop¹⁾ тая зависимостъ се изразява съ следнитѣ числа:

Градинаритѣ иматъ	7·04 деца на семейство
Миньоритѣ "	7·01 " " "
Земедѣлскитѣ работници	6·42 " " "
Общитѣ "	6·29 " " "
Чиновницитѣ	4·33 " " "
Лѣкаритѣ	3·91 " " "

Влиянието на професията върху раждаемостъта се потвърждава и отъ приведенитѣ по-горе, на стр. 17—18 числа, които показватъ,

¹⁾ Dunlop. The Fertility of Marriage in Scotland. Journ. Roy. Stat. Soc. 1913/14 Bd. 77.